

ΞΕΝΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ!

ΤΟΥ ΕΡΡΙΚΟΥ ΣΙΕΓΚΙΕΒΙΤΣ

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου και τέλος)

"Όταν ή Μαρούσια γύρισε σπίτι της και βρέθηκε μόνη με το παιδί της—ύστερ' από τόσα χρόνια που ζούσε πάντα μαζί με το Ρέπα—έννοιωσε στην όρχη μι' άπέραντη άπελποσία και καταράστηκε την ήμερα που γεννήθηκε! Συγχρόνως όμως, ή σκέψη διι του λοιπού θά ήταν ύποχρεωμένη νά ζή έρημη και μοναχή, χωρίς κανένα προστατή, την έκαμε νά ορθώσει τό κορμί της με άποφασιστικότητα, τής έδωσε θάρρος και δύναμη γιά νά πάλι νά διαμαρτυρηθί γιά τή μεγάλη άδικία που έκαναν στον άντρα της. Τήν άλλη μέρα ήτανε Κυριακή. 'Η Μαρούσια, λοιπόν, θά πήγαινε στην εκκλησία νά προσευχηθί και ύστερα όταν θά τελείωσε ή λειτουργία θά έπερτε στά πόδια του παπά και θά τον παρακαλούσε νά μεσιτεύσι στους ίσχυρούς του τόπου γιά ν' άκυρωθί τό συμβόλαιο που έδενε τό Ρέπα με τό στρατιωτικό. 'Ο παπάς ήτανε σεβαστό πρόσωπο, και κανείς δέν θά τολμούσε νά άμαρτήση φανερά μπροστά σ' αυτό μάτια του. 'Όταν μάλιστα ο παπάς έλεγε τού Ειρηνοδίκη πώς αυτό που έκανε ο Ζολζικιέβιτς δέν ήτανε τίμιο, ο Ειρηνοδίκη θά έσχιζε άμέσως τό συμβόλαιο και θά φρόντιζε νά βρη άλλον άντικαταστάτη γιά τόν γιο του. Ναι, έτσι θά γινότανε... Καί, με τήν ευχάριστη αυτή σκέψη, ή Μαρούσια έπεσε νά κοιμηθί, άφου προσευχήθηκε κάμποιση ώρα μπρός στό εικόνασμα τής Παναγίας.

Τήν άλλη μέρα, πήγε στην εκκλησία, προσευχήθηκε και πάλι με πίστη και εύλάβειο μπρός σ' άγια εικονίσματα και, όταν τελείωσε ή λειτουργία, πλσίασε τόν παπά τή στιγμή που βγαίναε από τήν εκκλησία και του είπε με δυό λόγια τι είχε γίνει.

—'Ο Θεός, παιδί μου, σου έστειλε εσύ τή δοκιμασία γιά νά δοκιμάσει τήν πίστη σου! τής άποκρίθηκε ο παπάς, όταν άκουσε τή θλιβερή ιστορία της. Έγώ δυστυχώς δέν μπορώ νά σου κάνω τίποτα. Τού μακού θά μιλήσω στους ίσχυρούς. Δέν θά μ' ακούσουν... Τους έγραφα καλά κι' από άλλες φορές που άναγκάστηκα νά καταφύγω σ' αυτούς. Αυτοίμαι πολεμ, μ' δέν περνάει τίποτα από τό χέρι μου 'Ο μόνος που μπορεί ν' ού βοηθήσει στην περίπτωση αυτή, είναι ο Θεός. Παρακάλεσε τόν με καθαρή καρδιά, και νά είσαι βεβαία ότι θά εισακούθι τήν παράκλησή σου...

'Η Μαρούσια τού φίλησε τό χέρι κι' άπομακρυνθηκε περιλυπη. 'Ο παπάς ήτανε ή μόνη της έλπίδα. Καί τώρα που έβλεπε ότι τής είχε κλέψει αυτή ή πόρτα, έννοιωσε νά χάνη όλο τό θάρρος και τή δύναμή της... Πού θά πήγαινε τώρα; Θά τόν έχανε τόν άντρα της, θά έχανε τόν προστατή της, τό μοναχικό άποκοθμν της. Θά πέθαιναν τής πείνας αυτή και τό παιδί της!...

Μόλις όμως θημνήθηκε τό παιδί της, πήρε ξανά καινούργιες δυνάμεις. 'Η ιδέα ότι ίσως μι' άπο νά αναγκάστηκε ν' άφησει τό παιδί της νησιτικό, τήν έκανε νά συνέβη. Έπερτε νά ενεργήση νά μην πάλι ο άντρας της στρατιώτης... Έπερτε νά πάλι νά παρακαλήσι τό παπ'ι χυρό πρόσωπο του χωριού... Ποιος ήταν ο πιο τρανός άρχοντας του τόπου εκείνου; ο Διοικητής! Αυτόν λοιπόν θά πήγαινε νά εύρωσκε... Καί, χωρίς νά χάσει καιρό, τράβηξε γιά τό σπίτι του, που βρισκότανε στην άλλη άκρη του χωριού...

"Όταν πήγε εκεί, και ζήτησε νά τόν δει, τής είπαν ότι ο Διοικητής συνομιλούσε εκείνη τή στιγμή στό γραφείο του με κάποι άξιωματικούς και ότι έπερτε νά περιμένη νά τελειώσουν. 'Η Μαρούσια

κατέβηκε τότε στό μεγάλο κήπο, και άρχισε νά φέρνη βέλτες έδδ κι' εκεί, με τό θάνατο στην ψυχή, περιμένοντας νά περσίη ή ώρα... Τήν βασάνιζε τρομερά ή σκέψη τι νά γινόταν άραγε εκείνη τή στιγμή ο Ρέπας της. 'Ήξερε πώς ο άντρας της είχε καλή καρδιά και πώς θά υπέφερε τώρα κι' εκείνος με τή σκέψη διι, γιά νάνε μπικρής, έκλεισε τό σπίτι του... 'Α! αυτόν, όν λυπότανε περισσότερο κι' από τόν εαυτό της!

"Άξαφνα, είδε πίσω από κάποι ροδodάφνες, τό Ζολζικιέβιτς νά κινή βόλτες στον κήπο, κρατώντας άπό τό μπράτσο τήν ώραία 'Εδβιγ, τήν κόρη του Διοικητού. 'Ο τετραπέρας αυτός τυροδικτής είχε κατορθώσει νά είσχωρηση στό σπίτι του Διοικητού και νά σηκώσει τά μυαλά τής ρομαντικής κόρης του, επειδή ήξερε άπ' έξω μερικά λυρικά ποιήματα. 'Η άθσία και άπότηρευτη κόρη φανταζότανε τόν εύγενικότατο Ζολζικιέβιτς σαν έναν άνώτερο άνθρωπο—σαν τόν άντρα που όνειροπολούσε—χωρίς νά ύποπτεύεται ότι τά μόνα ποιητικά όνειρα του άσυγειήτου αυτού άνθρώπου ήτανε ή προίκα της.

Οι δύο νέοι λοιπόν περπατούσανε και συζητούσανε γιά τους άγαπημένους ταν ποιητάς. Μιά φωτεινή σκέψη πέρασε τότε από τό μυαλό τής Μαρούσιας. 'Αν παρακαλούσε τήν 'Εδβιγ νά μεσιτεύσι αυτή στον πατέρα της γιά τήν ύπόθεση του Ρέπα; Μά δέν έπερτε νά ήτανε μπροστά ο Ζολζικιέβιτς, γιανι ο κακούργος αυτός θά τής χαλούσε τή δουλειά... Άρχισε λοιπόν νά παρακολουθί τό ζευγάρι από μακριά, κρυμένη πίσω από τά μικρά δένδρα του κήπου και, σε μι' στιγμή που ή 'Εδβιγ είχε γυρισμένο τό πρόσωπό της πρής αυτήν, τής έγνεψε με τρόπο πώς έχει νά τής πη κάτι. 'Η 'Εδβιγ άφησε τό Ζολζικιέβιτς με κάποια πρόφση και πλσίασε τή Μαρούσια, περίεργη και σκανδαλισμένη από τους μυστηριώδεις τρόπους της. 'Η Μαρούσια τής έξήγησε τότε τι ήθελε από αυτήν—άποφύγντας βέβαια νά πη τι άτιμες προτάσεις τής είχε κάνει άλλοτε ο Ζολζικιέβιτς, γιά νά μη δυσρεστήη τή νέα. Είχε καταλάβει ότι συμπάθησε τό γραμματία τής δημαρχίας...

Μά ή 'Εδβιγ κοκκίνησε και τής άποκρίθηκε ασστοιμένη. — Πόσο σε λυπάμαι, καμμένη!... Μά, δέν μπορώ νά σου κάνω τίποτα... Καλύτερα είναι νά μιλήσης δού άπ' εύθείας στον πατέρα μου... 'Αν τού τό πώ έγω, δέν θά δώσει σημασία στά λόγια μου... Συνηθίζει πάντα νά μου λέη ότι σοβαρά λόγια δέν ταιριάζουν στο στόμα μου!... 'Αχ! δέν έξερεις πόσο με στενοχωρήσες μ' αυτά που μου είπες!

Και ή 'Εδβιγ άφησε τή Μαρούσια γιά νά τρέξη νά βρη τό Ζολζικιέβιτς και νά συνεχίσει τή συζήτηση γιά τους άγαπημένους ταν ποιητάς.

'Η Μαρούσια κατέβασε τό κεφάλι, με μικρό χαμογελο στά χείλη και τράβηξε γιά τό σπίτι του Διοικητού. Οι άξιωματικοί είχανε φύγει. 'Ο ύπηγάτης άπεφύσισε, ύστερ' από χίλια παράγια τής Μαρούσιας νά τήν άφήσι νά μη στό γραφείο του Διοικητού... 'Εκείνος άκουσε τήν αιτησή της διαβάζοντας μι' εφημερίδα και όταν έκανε τελείωσε και περιέμενε με άγωνία νά δει τι θά τής πη, τό ύψηλό αυτό πρόσωπο, τήν ρώτησε... τι ήθελε! Τό σην ώρα του μιλούσε ή Μαρούσια, κι' εκείνος είχε άλλο τό νού του!... 'Η Μαρούσια άναγκάστηκε νά τού επαναλάβη τά ίδια. Τότε όμως ο κυβερνήτης τής εήλθεσε ότι ή ύπόθεση αυτή δέν ήτανε τής δικαιοδοσίας του και ότι καλύτερα θά έκανε ν' άπευθυνθί στο στρατιωτικό διοικητή του τόπου δέιξιου...

'Η Μαρούσια τόν ευχαρίστησε γιά τήν πληροφορία και τράβηξε γιά τό στρατιωτικό διοικητού.

Στό μετοξύ όμως, είχανε άφηση τό Ρέπα έλεύθερο γιά 'Η Μαρούσια στόθηκε στην πόρτα και περιέμενε...

μερικές ημέρες, όπου να κανονισή τις υποθέσεις του. Μόλις ο Ρέπας έλευθερώθηκε, έτρεξε άμέσως σπίτι του. Μά φανταστήτε την κατάληξη του όταν είδε πως ή γυναίκα του έλειπε καθώς και το παιδί του... Μιά γελάσιονα, ή οποία τόν είδε, του έλεγε ότι ή Μαρούσια της άφησε από τό προί τό παιδί της, γιατί είχε να πάη κάπου. Πού όμως, δέν της έλεπε...

Ο Ρέπας έκαισε σέ μία καρέκλα και περιμένε άνυπόμονος τή γυναίκα του. Η όρες περνούσαν και ή Μαρούσια άκόμα να φανή. Ο άντρας της άρχισε ν' άνησυχή μέ τά σωστά του. Ένα σωρό σκέψεις, ή μία πιο κακή από τήν άλλη, περνούσαν από τό μυαλό του. Έψησε ένα τοάί για να συνέρθη, έχοντας διαρκώς τ' ατί του στό δρόμο...

Όταν ή Μαρούσια έφτασε στό γραφείο του στρατιωτικού διοικητού, ήταν πτώμα από τήν κόυραση. Μόλις και μετά βίας μπορούσε να σταθή στά πόδια της. Ζήτησε να δή τό στρατιωτικό διοικητή, μά ένας φαντάρος της έλεγε ότι δέν δεχότανε τούς πολιτας τήν Κυριακή και ότι άν ήθελε να του μιλήση, έπρεπε να τόν περιμένη στήν πόρτα, τήν ώρα που θά έφτανε.

Η Μαρούσια σιάθηκε στήν πόρτα και περιμένε. Θά ήταν ή ώρα τέσσερες. Ο Διοικητής βγήκε από τό γραφείο στις έξη. Η Μαρούσια που ήταν ζαλισμένη από τήν άγωνία και τήν ταραχή, τά έχασε όλα. Μόλις είδε τό μεγάλο έκεινο πρόσωπο ντυμένο μέσ' στά χουσιά, και άκολουθούμενο από ένα σωρό κατώτερος αξιωματικούς μέ σπαθιά και πλήκια μέ ψιλά λογία... Η γλώσσα της κερδευτήσε στό στόμα της κι άρχισε να τρέψη άπ' τό φόβο της...

Όστόσο, πλησίασε τό στρατιωτικό διοικητή, του έπιασε τά δυό χέρια και του έλεγε :

— Κύριε, κύριε, σάς θέλω για τό... στρατιωτικό.

— Ποιό στρατιωτικό ; τήν ρώτησε ό Διοικητής, σταματώντας στή μέση του δρόμου, ενώ οι αξιωματικοί άπετέλεσαν ένα κύκλο τριγύρω τους.

— Νά, για να μίν πάη στρατιώτης.

— Πούδς να μίν πάη στρατιώτης;

— Έσού μήπως ;

Οι αξιωματικοί γέλασαν δυνατά και έπαιδεικτικά μέ τό έξισπο αυτό άστειτό του Διοικητού.

— Όχ, ό Ρέπας ! φώναξε ή Μαρούσια, μοντεύοντας να τρελλαθή από τήν άγωνία της ;, όσο έβλεπε πως δέν θα μπορούσε να πή του Διοικητού τί ήθελε...

— Α ! ό Ρέπας ! είπε ό Διοικητής... Τώρα μέ φωτίσε ! Και ποιό θέλει να έξωω έγώ πούδς είναι αυτός ό Ρέπας ;...

— Ο άντρας μου !..

— Χαίρω πολύ !

— Είναι άδικο να πάη στρατιώτης !

Τά λόγια αυτά της Μαρούσια, έσαν να στρατιωτικό διοικητή, που δέν ήξερε βέβαια τήν ύπόθεση του Ρεπα, να θυμώση μέ τά σωστά του.

— Τί είπες, κυρά μου ; βρονοφώνουε. Είναι άδικο να πάη ό άντρας σου στρατιώτης; Καλά και αι οι άντρες των άλλων γυναικών, που πηγαίνουν στρατιώτες, δέν έχουνε ψυχή αητοί ;

— Μά, δέν καταλερίε, ψιθύρισε ή Μαρούσια άπελαπισμένη.

— Νάτα μας ! Μονο αυτό μου έλειπε τώρα, να μίν μπορώ να καταλάβω τά λόγια μιά; χωριτίσσεσ !.. Έλα τώρα, πήγαινε ! Άρκετή ώρα μ' άφη χολήσε ! Πήμε, κίτριος !.. συνέχισε άποτεινόμενος στους αξιωματικούς που είχανε παρακολουθήσει τή σκηνη ατή μέ ειρωνικά χαμόγελα...

Κ' έφυγαν άφηνοντας τή Μαρούσια άλλαη, μέσ' στή μέση τουδρόμου.

Όστε κείνη δέν ήξερε πόση ώρα γυρνούσε έξω άπ' τό χωριό. Όταν έβρισκίτο στό χωριό, είχε νυχτώσει.

Περπατούσε, χωρίς να ξέρη που πηγαίνει. Η γλώσσα της είχε κολλήσει σιό λάρυγγα της ;, τά ούτιά της βούιζαν, τά ήπατά της ή'ανε κομμένα... Ιό κεφάλι της ήταν άδειο. Δέν είχε πια ούτε τή δυναμη να σκεπή. Τό μόνο που έννοιουσε, ήταν ένας άνυπόφορος πονος στήν καρδιά...

Καί, ξαφνικά, χωρίς να τό καταλάβη, βρέθηκε μπρός στήν ταβέρνα. Ο ταβερνιάρης, που στεκότανε στήν πόρτα, τής φώναξε από μικρούα και τήν έμ'ασε μέσα.

Η Μαρούσια έκαισε σ' ένα τραπεζί άμίλητη. Ο ταβερνιάρης είχε μάθει τά διατρέξαντα στό Ειρηνοδικείο και τή ρώτησε άν είχε κανένα διάβημα ν' άκυρωτή τό συμβόλαιο.

— Πήγα στού πατά, να μιλήση σιού; μεγάλους.

Μά δέν μ'όρεσε να μου κ'άνη τίποτα.

— Και ύστερα ;

Υστερα πήγα σιόν Διοικητή. Έκείνος μ' έστειλε στού στρατιωτικό διοικητή, μά δέν μπορούσε να του δώγω να καταλάβη τί ήθελα... Δέν έκανα τίποτα ούτε από κει...

— Και τώρα τί σκοπεύεις να κ'άνης ;

— Δέν ξέρω τίποτα.

Ο ταβερνιάρης έμεινε λίγο άμίλητος. Φαινότανε σάν κάτι να ήθελε να πη, μά δέν τομύουε. Τέλος, έλαβε τή μεγάλη άπόφωση.

— Θα σου πά κάτι, Μαρούσια, και δέν πιστεύω να μέ παρεξηγήσεις... Άφού θέλεις τόσο πολύ να σώσης τόν άντρα σου από τό στρατιωτικό, γιατί δέν πάς να παρακαλήσης τό Ζολζικιέβιτς να σου δώση τό συμβόλαιο πίσω ;

— Ποιέ ! φώναξε άγρια ή Μαρούσια.

Υστερα όμως από λίγο, σάν να σκέφτηκε πιο ψύχραμα, ρώτησε τόν ταβερνιάρη.

— Είσαι βέβαιος ότι τό συμβόλαιο είναι στά χέρια του Ζολζικιέβιτς ;

— Ναι, πρέπει να τό ύπογράψη ό δήμαρχος, χωριάζονται και κάτι άλλες διατυπώσεις... Άν πάς τώρα και βρήξ τόν Ζολζικιέβιτς στού σπίτι του, θα σου τό δώση πίσω τό συμβόλαιο, και ύστερα θα πή ψέμματα σιόν Ειρηνοδική ότι τό έχασε... Έγώ άν ήμουν στή θέση σου, θα έκανα ατή τή θυσία, για να σώσω τόν άντρα μου από τό στρατιωτικό...

Η Μαρούσια τόν κίτταξε λίγο μέ όρθάνοιχτα μάτια και ύστερα έφυγε τρέχοντας από τήν ταβέρνα.

— Ημαρτον, Ρέπα, συγχώρεσέ με ! φώναξε ή Μαρούσια του Ρέπα, διαν, γυρνώντας άργα τή νύχτα σιπί της, τόν είδε να στέκεται όρθιος μέσ στή μέση του δωματίου και να τήν περιμένη μέ σταυρωμένα τά χέρια άγριμετών... Είναι έλευθερος τώρα... συνέχισε ή Μαρούσια δίνοντας σιόν άντρα τό καταραμένο συμβόλαιο και πέφτοντας γονατιστή μπροστά του... Συγχώρεσέ με γι' αυτό που έκανα, μά τό έκανα για όσνα, για τό παιδί μας !..

Ο Ρέπας τήν κίτταξε στήν άρχή σάν άποβλακωμένος. Όταν κατάλαβε τι είχε κάνει ή γυναίκα του για να πάη πίσω τό συμβόλαιο, έμούγκρισε δυνατά σάν ββάδι, τά μάτια του πέταξαν σιπές και από τό στόμα του βγήκαν άφροί. Πλησίασε άμίλητος σιόν τοίχο και πήρε ένα μπαλάτι.

— Ακούμπησε τό κεφάλι σου έδω ! είπε στή γυναίκα του μέ βραχνή φωνή, δείχνοντάς της ένα χαμηλό σκαμνί.

Η Μαρούσια είχε καταλάβει ότι πλησίασε τό τέλος της.

Δέν μπορούσε όμως ν' άνοιξη τό στόμα της, να τόν παρακαλήσει να τήν λυπηθή, να του πη ότι ή μεγάλη άγάπη της γι' αυτόν τήν έσπρωξε να πάη σιού Ζολζικιέβιτς...

Η άγωνία που δοκίμασε όλη τήν ήμέρα, τής είχε άφαρθείσε κάθε δύναμη. Καί, σάν άρνακι, σύρθηκε μέ τά γόνατα ώς τό σκαμνί που τής είχε δείξει ό άντρας της και ακούμπησε εκεί τό κεφάλι της, ήμυχη και ταπεινωμένη...

Ο Ρέπας ήσυχωσε τόν μπαλάτι και τόν κέταβασε μέ δύναμη... Τό δωμάτιο πλημμύρισε στού αίμα !..

Υστερ' από κάμποσες ώρες, κατά τά χαράματα, τεράστιες φλόγες ύψόνονταν πάνω από τό χωριό.

Ο Ρέπας είχε βάλει φωτιά στού σπίτι του Ζολζικιέβιτς, για να τόν εκδικιηθή για τή διπλή άτιμία που [του είχε κάνει !..

Και από τότε δέν ξανάδανε τό Ρέπα στού χωριό.

(Διασκηνή) ΕΡΡΙΚΟΣ ΣΙΕΓΚΙΕΒΙΤΣ

ΕΒΡΑΪΚΟ ΠΝΕΥΜΑ

Ο ΜΕΓΑΛΕΙΤΕΡΟΣ ΕΦΕΥΡΕΤΗΣ

Σέ ένα κύκλο κυρίαν γινότανε συζήτησις περι τό ποιος είναι ό μεγαλύτερος εφευρέτης του κόσμου. Ένας έλεγε ότι είναι ό Στέφενσον, ό όποιος ανέκαλυψε τό σιδηρόδρομο. Ένας άλλος, άρχαιομανής αυτός, ύπεστήριζε ότι κανείς από τούς συγχρόνους εφευρέτας δέν έφθασε τόν Άρχιμήδη. Ένας τρίτος, άναικρούοντας τούς δύο προηγουμένους, παρουσίαζεν ως μεγαλύτερον από όλους τόν Έδισον.

Τέλος έτε έβη και κάποιος Έβραϊός που άκουσε ως έκείνη τή στιγμή τούς άλλους, χαμογελώντας ποηρός.

— Νά σά; πώ, είπε, καλοί και άνοιοί ό εφευρέται που αναφέρατε, μά έγώ θαμιάζω περισσότερο από όλους, έκείνον που ανέκαλυψε πρώτος τόν τόκο...

ΕΝΑΣ ΠΕΡΙΕΡΓΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

Οι άρχαίοι Σαμνίται είχανε μία πολύ όραία συνήθεια. Συνενέπτοναν κάθε τόσο δλου, τούς νέους της χώρας κ' έβραζαν τόν καθένα να πη τις καλές πράξεις του και τις άρετές του. Εκείνοι που έβγαίνουν πρώτοι στού διαγωνισμό αυτόν, είχανε τό δικαίωμα να διαλεχούν μόνου τους τή γυναίκα τους, μεταξύ των κοριτσιών του τόπου τους, άδιάφορο άν ήταν φτωχά ή άσχημοι και άν ήζουόσανε για γυναίκα μία νέα πλούσια και όμορφη. Κάθε νέα τό θεωρούσε επίσης τιμή της να τήν πάρη γυναίκα ένας τίμιος και άνάρετος νέος.

Έψησε ένα τοάί για να συνέρθη έχοντας διαρκώς τ' ατί του στού δρόμο...

